

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

КАФЕДРА ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан економічного факультету
_____ (Діброва А.Д.)
«___» _____ 2020 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри глобальної економіки
Протокол № від « » 2020 р.
Завідувач кафедри
_____ (Вдовенко Н.М.)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«РЕГІОНАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ ПРОГРАМИ ТА ПРОГРАМИ СПРИЯННЯ
РОЗВИТКУ»**

ОС «Магістр»

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітньо-професійна програма «Прикладна економіка»

Факультет економічний

Розробники: д.е.н., професор Вдовенко Н.М., доцент Михальчишина Л.Г.

Київ – 2020 р.

Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Дисципліна «Регіональні економічні програми та програми сприяння розвитку» є складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю «Прикладна економіка».

Зміст дисципліни «Регіональні економічні програми та програми сприяння розвитку» визначається реалізацією механізмів та інструментів сприяння розвитку територій, спеціальних форм сприяння економічному розвитку територій, включення їх до цільових державних програм. Оволодіння методами аналізу ефективності регіональних економічних програм, зміння оцінювати потенціал соціально-економічного розвитку конкретного регіону є невід'ємною і обов'язковою кваліфікаційною ознакою сучасного економіста, менеджера.

Регіональні економічні програми та програми сприяння розвитку є галуззю наукових знань про економіку регіонів, закономірності і особливості розвитку господарства в умовах конкретної території за рахунок реалізації регіональних економічних програм. Дисципліна формує теорію і методичні основи комплексного аналізу соціально-економічного розвитку регіону для обґрунтування вирішення завдань регіональної економічної політики в Україні.

Об'єкт вивчення – теоретичні та практичні аспекти формування регіональних економічних програм; інструменти управління коштами територіальних громад, моделювання бізнес-процесів регіонального розвитку, результати реалізації соціально-економічних проектів в регіонах.

Теоретичний зміст предметної області:

- понятійно-категоріальний апарат, закономірності, закони і принципи формування і реалізації та розвитку суспільно-економічних відносин в урбаністичних і руральних утвореннях, парадигми просторового розвитку,
- методи, технології та інструменти управління сучасними соціально-економічними системами в просторовому вимірі.

Мета дисципліни «Регіональні економічні програми та програми сприяння розвитку» - підготовка висококваліфікованих фахівців з економіки, які володіють сучасними теоретичними знаннями, методами, інструментами та практичними навичками з питань політики регіонального розвитку і шляхів її реалізації у процесі планування, прогнозування, вироблення, здійснення, забезпечення системності державної політики, передусім формування єдиного гуманітарного простору в Україні і на регіональному рівні, а також ознайомлення з нормативно-правовою базою регулювання відносин між державою та регіонами, взаємодії органів державної влади, управління, місцевого самоврядування різних рівнів у виробленні та реалізації політики регіонального розвитку. Особливої значовості ці процеси набувають через входження України до існуючої «Європи регіонів».

Завдання

- засвоєння теорії регіональної розвитку, наукових зasad регіональної економічної політики;
- оцінка механізмів та інструментів сприяння розвитку територій;
- вивчення моделей та шляхів регіонального розвитку в Україні та Європі;
- обґрунтування практичного значення регіонального підходу до управління соціально-економічним розвитком територій;
- дослідження умов ефективного використання спеціальних форм сприяння економічному розвитку територій для тих чи інших проблемних територій.

Професійна спрямованість дисципліни полягає у вивченні можливостей та засобів практичного використання політики регіонального розвитку і шляхів її реалізації у процесі планування, прогнозування, вироблення, здійснення, забезпечення системності державної

політики, передусім шляхами формування єдиного гуманітарного простору України на регіональному рівні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- теоретичні та правові засади регіонального розвитку, його форми і методи для аналізу та розв'язання регіональних проблем;
- основні напрями державної регіональної політики, становлення та розвитку місцевого самоврядування в Україні;
- теорію і практику планування та прогнозування регіонального розвитку, архітектурно-містобудівної діяльності, земельної, екологічної політики;

вміти:

використовувати:

- категорії регіонального розвитку, сучасні методологічні підходи щодо формування державної регіональної політики та політики органів місцевого самоврядування;
- законодавчі акти, форми і методи регіонального управління, планування розвитку територій, регулювання земельних відносин, охорони довкілля для аналізу та розв'язання регіональних проблем;
- технологію, форми й методи стратегічного прогнозування та оперативного планування розвитку регіону;
- адміністративні та економічні важелі управління регіональним розвитком;

визначати:

- оптимальні шляхи регіонального розвитку та місце регіонального управління у загальній системі державного управління;
- ефективність дієвих форм і методів державного управління за результатами аналізу програм розвитку територій, вітчизняного й зарубіжного досвіду їх реалізації у контексті європейської інтеграції, використовуючи методи порівняльного та інституційного аналізу;
- показники розвитку регіону на найближчу й віддалену перспективу на основі існуючого стану справ за умови наявних ресурсів у межах чинного правового поля шляхом зіставлення ресурсів і потреб;
- основні напрями вдосконалення організаційно-економічних механізмів щодо забезпечення охорони навколошнього середовища регіону;
- пріоритетні напрями розвитку регіону, застосовуючи комплексний підхід до аналізу державної політики та за результатами вивчення показників суспільного життя;

розробляти:

- пропозиції (проекти) державних, регіональних і галузевих програм регіонального соціально-економічного, гуманітарного та політичного розвитку за результатами аналізу державної політики та стану регіону на основі методології конструювання моделей, виходячи з ресурсного забезпечення та механізмів упровадження державно-управлінських рішень;
- внутрішню нормативну документацію (накази, розпорядження) щодо виконання завдань міжнародних, державних, місцевих, галузевих, міжгалузевих програм і проектів регіонального розвитку на засадах конкурсного відбору виконавців (тендер, грант, конкурс) шляхом застосування методів системного аналізу;
- практичні рекомендації для органів державного управління та місцевого самоврядування щодо вибору ефективних інструментів і варіантів регулювання та управління регіонального розвитку на основі методів порівняльного аналізу стану регіональних процесів, рівня їх узгодженості;
- основні напрями вдосконалення організаційно-економічних механізмів щодо забезпечення охорони навколошнього середовища регіону;
- пріоритетні напрями розвитку регіону, застосовуючи комплексний підхід до аналізу державної політики та за результатами вивчення показників суспільного життя, використовуючи методи кореляційно-регресивного аналізу;

аналізувати:

- проблеми, ресурсний потенціал і напрями регіонального розвитку;
- процеси становлення регіонального розвитку та його елементів, шляхи й методи вдосконалення структури його інституційного забезпечення, політико-правові проблеми управління регіоном, приймати відповідні управлінські рішення.

Набуття компетентностей:**загальні компетентності (ЗК):**

- ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- ЗК5. Здатність працювати в команді.
- ЗК6. Здатність розробляти та управляти проектами.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

- СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.
- СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.
- СК4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.
- СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.
- СК9. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проектів у соціально-економічній сфері.
- СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.
- СК11*. Здатність планувати і розробляти проекти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.

Анотація робочої навчальної програми з дисципліни «Регіональні економічні програми та програми сприяння розвитку»

Навчально-методичний комплекс дисципліни «Регіональні економічні програми та програми сприяння розвитку» спрямований на:

- засвоєння теоретичних системних знань про механізми та інструменти сприяння розвитку територій, спеціальні форми сприяння економічному розвитку територій, включення їх до цільових державних програм, створення для них режимів особливої економічної зони;
- розвиток сучасних способів мислення (аналітичного, критичного, творчого тощо) на основі системно засвоєних знань про державний фонд регіонального розвитку, створення агентств територіального розвитку та приватно-державних партнерств з метою виконання інвестиційних проектів, що мають на меті розвиток регіонів, створення інфраструктури індустріальних та інноваційних парків, підтримку розвитку малого та середнього бізнесу та забезпечення умов для інвестування;
- опанування навичок з вироблення ефективних форм, способів та методів реалізації регіональної політики і формування у фахівців здібностей вирішувати належним чином поточні регіональні проблеми з метою ефективного використання спеціальних форм сприяння економічному розвитку територій.

Після його опрацювання слухачі будуть здатні:

- формувати механізми та інструменти сприяння розвитку; спеціальні форми сприяння економічному розвитку територій: включення цих територій до цільових державних програм, створення для них режимів особливої економічної зони, створення агентств територіального

розвитку та приватно-державних партнерств; умови ефективного використання спеціальних форм сприяння економічному розвитку територій для тих чи інших проблемних та інших особливих територій;

- критично оцінювати український і зарубіжний досвід застосування регіональних економічних програм і спеціальних форм сприяння економічному розвитку територій; аналізувати соціальні та економічні показники реалізації проектів і програм сприяння економічному розвитку територій; аналізувати і критично оцінювати документи, що визначають механізми сприяння економічному розвитку конкретних територій;
- застосовувати механізми та інструменти сприяння розвитку проблемних територій при плануванні територіального розвитку; пошуку, обробки та аналізу інформації, необхідної для обґрунтування необхідності застосування механізмів сприяння розвитку особливих (проблемних) територій; оцінки ефективності застосування механізмів та інструментів сприяння розвитку регіонів.

1. Опис навчальної дисципліни «Регіональні економічні програми та програми сприяння розвитку»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень

Освітньо-кваліфікаційний рівень	<i>ОС «Magistr»</i>
Магістерська програма	<i>Регіональна економіка</i>
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Вибіркова
Загальна кількість годин	150
Кількість кредитів ECTS	5
Кількість змістових модулів	2
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-
Форма контролю	<i>Iспит</i>

Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання

	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1	
Семестр	1	
Лекційні заняття	15 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	4 год.
Лабораторні заняття	- год.	- год.
Самостійна робота	105 год.	140 год.
Індивідуальні завдання	год.	год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2,5 год.	

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної форми навчання;

Назви змістових модулів і тем	Денна форма навчання				
	Спеціалізація: «Прикладна економіка»				
	Тижні	усього	у тому числі:		
			лекцій	практичні	с.р.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти регіональної політики					
Тема 1. Предмет, метод і завдання курсу «Регіональні економічні програми та програми сприяння розвитку»	1-2	21	2	4	15
Тема 2. Теорії регіонального розвитку та їх еволюція як основа сучасного регіонального управління	3-4	21	2	4	15
Тема 3. Сутність, об'єкт та функції політики регіонального розвитку. Централізація і децентралізація у політиці регіонального розвитку	5-6	21	2	4	15
Тема 4. Аналіз, його завдання, види та методи в політиці регіонального розвитку	7-8	16	2	4	10
Разом по змістовному модулю 1		79	8	16	55
Змістовий модуль 2. Практичні засади сприяння розвитку регіонів шляхом використання державних та партнерських програм					
Тема 5. Державний фонд регіонального розвитку (ДФРР) як інструмент фінансування проектів регіонального розвитку	9-10	21	2	4	15
Тема 6. Агенства територіального розвитку як нова інституційна форма місцевого та регіонального розвитку	11-12	20	2	4	14
Тема 7. Використання спеціальних форм сприяння економічному розвитку для проблемних територій	13-14	16	2	3	11
Тема 8. Міжнародний досвід сприяння розвитку регіонів	15-16	14	1	3	10
Разом по змістовному модулю 2		71	7	14	50
ВСЬОГО		150	15	30	105

3. Тематичний план лекцій та практичних занять

№ з/п	Тема та зміст заняття	Обсяг, год. денна ф.н.
1.	Тема 1. Предмет, метод і завдання курсу «Регіональні економічні програми та програми сприяння розвитку» Практичне заняття 1. Сутність, завдання та методичні засади політики регіонального розвитку Практичне заняття 2. Регіональні економічні програми та програми сприяння розвитку як складова регіональної політики	21
2	Тема 2. Теорії регіонального розвитку та їх еволюція як основа сучасного регіонального управління Практичне заняття 1. Неокласичні теорії Практичне заняття 2. Теорії кумулятивного зростання Практичне заняття 3. Сучасні регіональні теорії	21
3	Тема 3. Сутність, об'єкт та функції політики регіонального розвитку. Централізація і децентралізація у політиці регіонального розвитку Практичне заняття 1. Сутність, об'єкт та функції політики регіонального розвитку Практичне заняття 2. Цілі, завдання, критерії політики регіонального розвитку Практичне заняття 3. Регіон в адміністративно-територіальній системі України Практичне заняття 4. Органи місцевого самоврядування у регіональному розвитку	21
4.	Тема 4. Аналіз, його завдання, види та методи в політиці регіонального розвитку Практичне заняття 1. Аналітичне оцінювання ефективності регіональних економічних програм та програм сприяння розвитку Практичне заняття 2. Планування регіонального розвитку: сутність, форми, методи Практичне заняття 3. Стадії розвитку регіону та методологія її оцінювання Практичне заняття 4. Прогнозування регіонального розвитку	16
5	Тема 5. Державний фонд регіонального розвитку (ДФРР) як інструмент фінансування проектів регіонального розвитку Практичне заняття 1. Інституційні засади ДФРР Практичне заняття 2. Порядок підготовки, оцінки та відбору інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку Практичне заняття 3. Фінансування проектів регіонального розвитку на конкурсній основі та відповідно до регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації Практичне заняття 4. Розподіл коштів державного фонду регіонального розвитку за адміністративно-територіальними одиницями та інвестиційними програмами і проектами регіонального розвитку	21
6	Тема 6. Агенства регіонального розвитку як нова інституційна форма місцевого та регіонального розвитку Практичне заняття 1. Поняття агенств регіонального розвитку, нормативне забезпечення їх створення та функціонування Практичне заняття 2. Юридичні форми APP Практичне заняття 3. Джерела фінансування діяльності APP Практичне заняття 4. Державно-приватне партнерство	20

7	<p>Тема 7. Використання спеціальних форм сприяння економічному розвитку для проблемних територій</p> <p>Практичне заняття 1. Організаційна структура управління соціально-економічним розвитком регіону</p> <p>Практичне заняття 2. Види державної підтримки депресивних територій</p> <p>Практичне заняття 3. Оцінка ефективності програм сприяння економічному розвитку</p>	16
8	<p>Тема 8. Міжнародний досвід сприяння розвитку регіонів</p> <p>Практичне заняття 1. Міжнародна громадська організація EURADA, що координує роботу APP в Європі: засади діяльності та досвід</p> <p>Практичне заняття 2. Досвід окремих європейських країн щодо створення та функціонування APP</p> <p>Практичне заняття 3. Можливість інтеграції європейського досвіду регіональної політики для України</p>	14
	Разом	150

4. Теми самостійної роботи студентів:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Типологія регіонів і пріоритетне застосування механізмів та інструментів державної региональної політики	15
2	Механізми формування і реалізації проектів регионального розвитку США: уроки для України	15
3	Моделі регионального розвитку ЄС	15
4	Стан розвитку прикордонних територій сусідніх країн як фактор впливу на динаміку розвитку українських регіонів	15
5	Соціальний капітал і просторова згуртованість регіонів України	15
6	Моделі регионального економічного зростання та региональної конвергенції	10
7	Нові глобальні тренди у сфері політики регионального розвитку	10
8	Глобальні фактори, що впливають на розвиток регіонів і формування державної региональної політики	10

5. Анотований зміст лекцій з курсу «Регіональні економічні програми та програми сприяння розвитку»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Тема 1. Предмет, метод і завдання курсу «Регіональні економічні програми та програми сприяння розвитку»

Визначення предмету курсу, об'єкту вивчення дисципліни. Обґрунтування ролі регіональних механізмів у виробленні та реалізації державної політики формування єдиного гуманітарного простору в Україні. Визначення місця держави у ефективному регулюванні територіальної організації і регіональної політики. Постановка мети навчального курсу. Встановлення методологічних основ курсу «Регіональні економічні програми та програми сприяння розвитку». Основні рівні наукових методів дослідження: загальнонауковий; міждисциплінарний (спільний для кількох галузей знань); конкретно-науковий або спеціальний; методико-технічний. Постановка завдань курсу. Визначення сутності і складових елементів регіональної політики.

Тема 2. Теорії регіонального розвитку та їх еволюція як основа сучасного регіонального управління

Основні теорії і концепції регіонального розвитку, їх еволюція та взаємозв'язок у контексті застосування в практиці вітчизняного регіонального управління. Теорія регіонального розвитку як основа всіх наступних теорій і концепцій щодо розвитку територій. Теорія полюсів зростання і центрів розвитку. Теорія саморозвитку регіонів (ендогенного розвитку). Концепція знаннєвої економіки. Концепція сталого розвитку. Концепція регіональних інноваційних систем (PIC). Теорія стимулювання (підвищення) регіональної конкурентоспроможності. Основні концепції щодо стимулювання конкурентоспроможності регіону: концепція кластерного розвитку; концепція регіональних конкурентних переваг; концепція регіональних інноваційних мереж. Теорія соціального капіталу території як нова теорія регіонального розвитку. Типи моделей регіонального розвитку та їх компонентів.

Тема 3. Сутність, об'єкт та функції політики регіонального розвитку. Централізація і децентралізація у політиці регіонального розвитку

Цілі політики регіонального розвитку. Завдання політики регіонального розвитку. Критерії ефективності та практичної значущості політики регіонального розвитку. Чинники, пріоритети, напрями реалізації регіонального розвитку. Діагностика регіонального розвитку. Сутність управління регіоном. Організація управління розвитком регіону. Організаційно-правові аспекти регіонального управління. Централізація і децентралізація у політиці регіонального розвитку в умовах ринкової економіки та інтеграції України у світову систему. Регіональна політика держави та її основні компоненти.

Тема 4. Аналіз, його завдання, види та методи в політиці регіонального розвитку

Аналіз у політиці регіонального розвитку. Аналіз регіонального розвитку. Аналіз розвитку економічних районів України. Види та методи аналізу регіонального розвитку. Стратегічний аналіз середовища. Характеристика внутрішнього стану регіону та регіональних інституцій. Методичні підходи до оцінки ефективності програм, критерії їх ефективності.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ ШЛЯХОМ ВИКОРИСТАННЯ ДЕРЖАВНИХ ТА ПАРТНЕРСЬКИХ ПРОГРАМ

Тема 5. Державний фонд регіонального розвитку (ДФРР) як інструмент фінансування проектів регіонального розвитку

Проблеми управління інвестиційними проектами місцевого та регіонального розвитку в Україні. Державне управління бюджетними ресурсами в умовах децентралізації. Процедурні

питання діяльності фонду. Порядок підготовки, оцінки та відбору інвестиційних проектів, що можуть реалізуватися за рахунок ДФРР. Порядок розподілу коштів ДФРР між регіонами. Кошти ДФРР повинні спрямовуватися на виконання інвестиційних проектів, що мають на меті розвиток регіонів, створення інфраструктури індустриальних та інноваційних парків, підтримку розвитку малого й середнього бізнесу та забезпечення умов для інвестування. Пріоритетними в плані фінансування мають бути ті проекти, які сприятимуть економічному зростанню регіонів та покращуватимуть інвестиційний клімат.

Тема 6. Агентства регіонального розвитку як нова інституційна форма місцевого та регіонального розвитку

Роль та місце агентств регіонального розвитку (APP) у соціально-економічному розвитку територій, їх основні завдання та переваги щодо забезпечення місцевого та регіонального розвитку. Розподіл повноважень між APP та органами державної влади й органами місцевого самоврядування, вимоги щодо нормативно-правового забезпечення їх функціонування. Визначення організаційно-функціональної моделі APP з урахуванням специфіки національної економічної та управлінської систем. Формування власності APP, їх ресурсного забезпечення, а також організаційної, фінансової та законодавчої підтримки з боку «стейкхолдерів». Основні завдання APP: допомога організаціям (у тому числі і фінансового характеру) усіх форм власності, що вирішують питання соціально-економічного розвитку відповідної території; муніципальний та регіональний консалтинг - проведення маркетингових досліджень, моніторингу соціально-економічного розвитку окремої території та надання відповідної інформації органам державної влади і підприємницьким структурам; пошук додаткових можливостей регіонального розвитку, вивчення та розкриття потенціалу територій, створення підприємств для його реалізації тощо. Переваги діяльності агентств регіонального розвитку у сфері соціально-економічного розвитку територій.

Тема 7. Використання спеціальних форм сприяння економічному розвитку для проблемних територій

Поняття та критерії віднесення територій до депресивної. Види державної підтримки депресивних територій: нормативно-законодавча та адміністративна державна підтримка; фіскально-кредитна (податкові пільги, пільгові кредити, гранти); митна; цільова; інноваційно-організаційна; структурна; науково-методична. Впровадження ефективної системи державної підтримки та стимулювання соціально-економічного розвитку проблемних регіонів, в першу чергу за рахунок: розробки та реалізації державних цільових програм і обґрунтованого методичного забезпечення побудови системи моніторингу виконання цільових програм підтримки проблемних регіонів; розробки методичних підходів до оцінки економічного та соціального розвитку регіонів України і діагностики причин виникнення проблем розвитку; запровадження методичного підходу до ідентифікації проблемних регіонів країни на основі визначення рівнів їх соціально-економічного розвитку.

Тема 8. Міжнародний досвід сприяння розвитку регіонів

Механізми реалізації регіональної політики як єдиної політики Європейського Союзу: використання спільних для всіх країн-членів підходів і принципів у відношенні до регіонального розвитку. Основна риса розвитку інституційного забезпечення регіональної політики в зарубіжних країнах - децентралізація, яка здійснюється на принципах субсидіарності. Регіоналізація та децентралізація у забезпеченні ефективної регіональної політики у світовій практиці. Роль регіонального та місцевого самоврядування, приватних структур, громадських організацій, які відстоюють інтереси громад і регіонів, та професійних структур (наприклад, агентств регіонального розвитку) у регіональній політиці. Роль центрального уряду щодо формування концептуальних засад та необхідної нормативно-правової бази регіональної політики.

6. Індивідуальні завдання для самостійної роботи студентів

1. Реалізація державної політики на рівні регіону.
2. Функції та організаційна структура місцевих органів виконавчої влади.
3. Стратегії розвитку місцевих органів виконавчої влади.
4. Політика держави у різних сферах регіональної політики: співвідношення категорій управління та регулювання.
5. Оцінка державної регіональної політики та її ефективність.
6. Шляхи реформування та коригування державної регіональної політики.
7. Функції місцевого самоврядування як складова регіонального розвитку.
8. Шляхи вдосконалення нормативного забезпечення місцевого самоврядування.
9. Управління комунальною власністю у регіональному розвитку.
10. Створення умов для аналізу регіонального розвитку.
11. Концептуальне наповнення та принципи аналізу регіонального розвитку.
12. Аналіз зовнішнього середовища в аналізі регіонального розвитку.
13. Структура та механізми аналізу регіонального розвитку.
14. Особливості аналітичного супроводу управління регіональним розвитком в Україні.
15. Механізми вироблення та реалізації стратегії сталого розвитку регіонів.
16. Фактори сталості регіонального розвитку.
17. Світовий та вітчизняний досвід визначення сталості регіонального розвитку.
18. Прогнозування комплексного розвитку регіону.
19. Прогностичні принципи та ефекти в регіональному розвитку.
20. Класифікація методів прогнозування та типологія прогнозів.
21. Методологічні підходи до прогнозування регіонального розвитку України.
22. Моделювання регіонального розвитку та розвитку регіональних процесів.
23. Особливості прогнозування регіонального розвитку.
24. Опрацювання засобів управління, облаштування інфраструктури, підвищення продуктивності системи.
25. Регіональні ринки.
26. Сфера надання громадських послуг регіону.
27. Управління соціально-економічними відносинами у сфері комунікацій.
28. Особливості маркетингових досліджень у сфері комунікацій.
29. Політика органів місцевого самоврядування з розбудови інфраструктури регіону.
30. Виробнича інфраструктура регіону (міста, території).
31. Соціальна інфраструктура населених пунктів.
32. Механізми розвитку транспортної інфраструктури регіону.
33. Шляхи оптимізації регіональної житлової політики.
34. Особливості використання наукової інфраструктури регіону в його інноваційному розвитку.
35. Управління соціально-економічною інфраструктурою комунікаційного комплексу регіону.
36. Контроль у державному управлінні та регулюванні розвитку регіону.
37. Відтворення трудових ресурсів регіонів.
38. Державний контроль за розвитком регіону.
39. Процес реалізації та завершення регіонально-управлінського аудиту.
40. Завдання і цілі регіонально-управлінського аудиту.
41. Якість регіонально-управлінського аудиту.
42. Механізми оцінювання ефективності державного контролю за регіональними процесами.
43. Місцеві бюджети у бюджетній системі України.
44. Стабільний розвиток бюджетної сфери регіону.
45. Системний підхід до формування і реалізації бюджетної політики регіону.
46. Основні та альтернативні джерела поповнення місцевих бюджетів.

47. Регіональні особливості основних й альтернативних джерел поповнення місцевих бюджетів.
48. Пріоритетні напрями використання бюджетних ресурсів.
49. Збалансованість фінансово-інвестиційних ресурсів регіону.
50. Стратегії місцевої бюджетної політики.
51. Шляхи оптимізації муніципальних бюджетних видатків.
52. Аналіз, планування, проектування, прогнозування місцевої бюджетної політики.
53. Оцінка та основні показники ефективності місцевої бюджетної політики.
54. Показники діяльності вільних економічних зон.
55. Стратегії діяльності щодо розвитку вільних економічних зон.
56. Особливості розвитку вільних економічних зон за кордоном.
57. Вільні економічні зони у розвитку депресивних районів країн, що розвиваються.
58. Райони зі спеціальним економічним статусом в управлінській практиці України.
59. Комплексне оцінювання ресурсів регіону.
60. Оцінювання міських територій у політиці регіонального розвитку.
61. Стратегії ефективного та раціонального використання ресурсів регіону.
62. Запровадження енерго- та ресурсозберігаючих технологій у регіоні як передумова регіонального розвитку.
63. Запровадження інновацій у природокористуванні регіону.
64. Формування та розвиток інфраструктури населених пунктів регіону.
65. Планування діяльності місцевих органів виконавчої влади.
66. Планування спільної діяльності органів місцевого самоврядування.
67. Регулювання та управління у процесах управління регіоном.
68. Механізми взаємодії діяльності органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади.
69. Особливості розвитку взаємодії діяльності органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади в Україні та за кордоном: порівняльна характеристика.

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Розкрийте сутність політики регіонального розвитку.
2. Критерії та показники динаміки регіонального розвитку.
3. Цілі політики регіонального розвитку.
4. Проаналізуйте сучасні механізми й методи залучення кредитних та інвестиційних ресурсів в економіку регіону.
5. Охарактеризуйте процес формування та виконання місцевих бюджетів і фінансів.
6. Особливості регіонального розвитку на сучасному етапі розвитку України.
7. Категорії регіонального управління, місцевого самоврядування, сучасні методологічні підходи до формування регіональної політики та політики органів місцевого самоврядування щодо регіонального розвитку.
8. Основні складові комунікаційного забезпечення регіонів.
9. Особливості розвитку регіональної інфраструктури в Україні.
10. Поясніть необхідність збалансованої місцевої фінансово-бюджетної політики як складової сталого регіонального розвитку.
11. Сутність сучасних механізмів і методів залучення кредитних та інвестиційних ресурсів в економіку регіону.
12. Схарактеризуйте власну податкову базу місцевого самоврядування, кредитоспроможність місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, регіональні накопичення та фінансові ринки.
13. Сутність формування та розвитку інфраструктури населених пунктів регіону.
14. Проаналізуйте перспективні напрями у сфері регулювання земельних відносин у регіоні.
15. Зasadничі принципи регіонального розвитку.
16. Оцініть фактори, що впливають на соціально-економічне становище регіону, його ресурсний потенціал, спеціалізацію та місце в системі територіального розміщення продуктивних сил України.
17. Схарактеризуйте системний підхід до визначення стратегії розвитку комунікаційної системи.
18. Проаналізуйте механізми й методи управління економікою регіону, виходячи із завдань економічної реформи.
19. Основні напрями державної регіональної політики.
20. Основні напрями дослідження політики регіонального розвитку.
21. Методи визначення ефективності регіонального розвитку.
22. Особливості управління трудовими ресурсами регіону.
23. Схарактеризуйте стан нормативно-правової бази регіонального розвитку та шляхи її вдосконалення.
24. Причини неефективності функціонування житлово-комунального господарства регіону.
25. Оцініть пріоритетні напрями використання бюджетних ресурсів.
26. Технологія, форми й методи стратегічного прогнозування оперативного планування розвитку регіону.
27. Схарактеризуйте шляхи залучення додаткових коштів для вирішення нагальних і перспективних проблем розвитку регіону.
28. Проаналізуйте політико-правові проблеми управління регіонами.
29. Оцініть кредитні ризики та кредитні рейтинги регіонів.
30. Основні напрями реформування адміністративно-територіальної системи у сучасній Україні.
31. Охарактеризуйте показники розвитку регіону на найближчу й віддалену перспективи на основі сучасного стану справ за умови наявних ресурсів у межах чинного правового поля шляхом порівняння ресурсів і потреб.
32. Проблема запровадження енерго- та ресурсозберігаючих технологій у регіонах.
33. Порівняйте доходи та видатки місцевих бюджетів.

34. Структура фінансово-кредитних ресурсів регіону.
35. Регіональні інвестиційні програми.
36. Головні напрями стратегії регіонального розвитку.
37. Підготуйте пропозиції щодо проведення збалансованої регіональної фінансово-бюджетної політики.
38. Схарактеризуйте комунікативне забезпечення регіону.
39. Оцініть розробку стратегії економічного розвитку регіону.
40. Сутність нормативно-правового середовища функціонування й реформування інфраструктури регіону.
41. Теорія та практика місцевих фінансів зарубіжних країн.
42. Напрями змін основних характеристик трудових ресурсів регіону.
43. Порядок підготовки внутрішньої нормативної документації щодо виконання завдань програм і проектів регіонального розвитку.
44. Особливості управління трудовими ресурсами регіону.
45. Елементи підготовки практичних рекомендацій для органів державної влади й місцевого самоврядування щодо вибору ефективних інструментів і варіантів економічного регулювання регіонального розвитку на основі методів порівняльного аналізу стану національного і регіональних ринків, ступеня лібералізації економіки й фінансової стабілізації, рівня ефективності приватизації.
46. Особливості транспортної інфраструктури регіону.
47. Сутність регіональної житлової політики.
48. Основні риси процесу адаптації національних меншин до регіональних гуманітарних процесів.
49. Особливості взаємодії органів державної влади та місцевого самоврядування з Церквою та релігійними організаціями у регіонах.
50. Основні та альтернативні джерела поповнення місцевих бюджетів, пріоритетні напрями використання бюджетних ресурсів.
51. Управління соціально-економічними відносинами та інфраструктурою комунікаційного забезпечення у регіонах України.
52. Сучасні тенденції розвитку трудових ресурсів регіонів.
53. Що таке збалансованість фінансово-інвестиційних ресурсів регіону?
54. Регіональні особливості основних та альтернативних джерел поповнення місцевих бюджетів.
55. Значення соціальної інфраструктури населених пунктів для регіонального розвитку.
56. Місце і роль місцевих фінансів в економічній системі держави.
57. Основні принципи та перспективи ефективного використання трудових ресурсів регіону.
58. Основні проблеми реалізації державної мовної політики у регіонах і шляхи їх подолання.
59. Сутність типової моделі процесу планування регіонального розвитку.
60. Особливості наукової інфраструктури регіону та її значущість у регіональному розвитку.

8. Методи навчання.

При вивчені дисципліни використовуються методи інтерактивного навчання (розбір конкретних ситуацій методом case - study, рольові та ділові ігри, робота у малих групах, тренувальні завдання, практичні вправи, тести та т.п.).

Для досягнення поставленої мети вивчення дисципліни також використовуються наступні методи: історичний – при узагальненні поглядів представників різних наукових шкіл ; абстрактно-логічний – при постановці мети і завдань дослідження; монографічний – при вивчені літературних джерел, законодавчих чи інших нормативно-правових актів; структурно-функціональний – для аналізу змін, що відбуваються в регіональному розвитку окремих територій; логіко-семантичний – при уточненні й систематизації структурних елементів механізму стратегічного управління сільським господарством із врахуванням об'єктивних закономірностей та специфічних особливостей розвитку регіонів; економіко-статистичний – для аналізу основних техніко-економічних показників сучасного стану економіки регіонів України; графічний і табличний методи – для побудови графіків і діаграм та таблиць.

9. Форми контролю.

Поточний контроль знань проводиться з метою виявлення якості навчального процесу та його результатів у міжсесійний період під час аудиторних занять і перевірки самостійно виконаних студентами завдань, передбачених навчальною програмою з дисципліни.

До основних завдань поточного контролю належать:

- оцінювання поточних результатів самостійної роботи студентів щодо освоєння програмного матеріалу дисципліни;
- отримання студентами уявлень про свої здібності, рівень засвоєння навчального матеріалу дисципліни та необхідність внесення оперативних змін у подальшу самостійну роботу;
- надання викладачеві можливості впливати на хід самостійної роботи студентів й визначати необхідність і напрями вдосконалення навчального процесу.

10. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-балльною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371).

Таблиця 1

Оцінка національна	Оцінка ЄКТС	Визначення оцінки ЄКТС	Рейтинг студента, бали
Відмінно	A	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100
Добре	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82 – 89
	C	ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74 – 81
Задовільно	D	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64 – 73
	E	ДОСТАТНЬО – виконання задовільняє мінімальні критерії	60 – 63
Незадовільно	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35 – 59
	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01 – 34

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат.}}$

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Рейтинги студента із засвоєння дисциплін, захисту курсових робіт (проектів), проходження всіх видів практик (навчальної, виробничої, переддипломної), складання державних екзаменів, дипломного проектування (захисту випускних бакалаврських, дипломних робіт (проектів) і магістерських робіт) **визначаються за 100-бальною шкалою.**

Із 100 балів, призначених для визначення рейтингу з дисципліни, на оцінювання навчальної роботи студента (вивчення і засвоєння матеріалу змістових модулів) відводиться не більше 70 балів, а на підсумкову атестацію (складання екзамену чи заліку) – не більше 30 балів.

Для виставлення оцінок у екзаменаційну відомість, залікову книжку, академічну довідку та журнал рейтингової оцінки знань рейтинг студента у балах переводиться у національну (4-бальну) та ECTS оцінки згідно з табл. 1.

Рейтинг студента із засвоєння дисципліни (далі - **рейтинг з дисципліни**) $R_{\text{дис}}$ складається з рейтингу з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ і рейтингу з атестації $R_{\text{ат.}}$

$$R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат.}} \quad (2)$$

Для допуску до атестації студент має набрати не менше 60 балів з кожного змістового модуля, а загалом – не менше, ніж 42 бали з навчальної роботи. Це означає, що в цілому студенту необхідно виконати такий мінімум робіт:

- 1) виконати всі експериментальні завдання (лабораторні роботи, розрахункові завдання), виступити з доповіддю на семінарах тощо;
- 2) уникнути штрафних санкцій лектора.

Студенти, які протягом навчального семестру набрали менше 42 балів з навчальної роботи, зобов'язані до початку екзаменаційної сесії підвищити свій рейтинг з навчальної роботи, інакше вони не допускаються до екзамену (заліку) з цієї дисципліни і матимуть академічну заборгованість. У кінці терміну засвоєння дисципліни студентам, які з поважних причин пропустили заняття, відводиться термін (1–2 тижні), протягом якого можна відпрацювати заборгованість (згідно з графіком відпрацювань пропущених занять, складеному на кафедрі) і підвищити свій рейтинг з навчальної роботи на більш високий.

Рейтинг студента з атестації $R_{\text{ат.}}$, яка проводиться виключно за **текстовими технологіями**, визначається за 100-бальною шкалою. Якщо на атестації з дисципліни (екзамені чи заліку) студент набрав менше 60 балів, то така атестація йому не зараховуються – одержані бали не додаються до набраних балів з навчальної роботи, і за студентом зберігається рейтинг (оцінка), визначений за формулою (2).

В іншому випадку рейтинг студента з дисципліни $R_{\text{дис}}$ обчислюється за формулою

$$R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + 0,3 \cdot R_{\text{ат.}} \quad (3)$$

Рейтинг з дисципліни, як і рейтинг з навчальної роботи, округлюється до цілого числа. Він заноситься в екзаменаційну відомість і журнал рейтингової оцінки знань студента. Рейтинг студента з дисципліни переводиться в національну оцінку та оцінку ECTS згідно з табл. 1, які заносяться в екзаменаційну відомість, залікову книжку (лише за 4-бальною шкалою), академічну довідку і журнал рейтингової оцінки знань студента.

Для занесення національної (4-бальної) оцінки та оцінки ECTS у додаток до диплому і академічну довідку рейтинг з дисципліни, яка викладається понад один семестр, визначається деканатом відповідного факультету як середньозважена величина рейтингів з дисципліни за кожний семестр.

Студентам, які успішно завершили засвоєння дисципліни, виконуючи всі вимоги робочого навчального плану, присвоюються кредити ECTS, призначені для дисципліни робочим навчальним планом. Кредити ECTS записуються в журнал рейтингової оцінки знань студента.

11. Методичне забезпечення

1. Курс лекцій з дисципліни «Регіональні економічні програми та програми сприяння розвитку». Методичні вказівки для підготовки фахівців ОС «Магістр» денної та заочної форм навчання, 2019 р.

12. Рекомендована література

– основна

1. Бюджетний кодекс України № 2456-VI від 08 лип. 2010 р. // Відом. Верхов. Ради України. 2010. № 50–51. Ст. 572.

2. Голіков А. П., Регіональна економіка та природокористування [Голіков А. П., Дейнека О. Г., Позднякова Л. О., Черномаз П. О.] за ред. Голікова А. П.: Навчальний посібник. К.: Центр учебової літератури, 2015. 352 с.

3. Деякі питання державного фонду регіонального розвитку : Постанова Кабінету Міністрів України від 18 берез. 2015 р. № 196 // Офіц. вісн. України. 2015. № 30. Ст. 886.

4. Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад : Постанова Кабінету Міністрів України від 16 берез. 2016 р. № 200 // Офіц. вісн. України. 2016. № 24. Ст. 957.

5. Димченко О. В. Регіональна економіка: навч. посібник / О. В. Димченко, Н. М. Матвеєва, С. М. Гайденко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва – Х.: ХНАМГ, 2014. 221 с.

6. Жук М. В., Розміщення продуктивних сил і економіка регіонів України: Підручник / Жук М. В., Круль В. П. К.: Кондор, 2014. 296 с.

7. Журавель В. В. Регіональна економіка: Підручник [В. В. Журавель, О. В. Поспелов, Г. П. Рекун, В. Б. Родченко]; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х.: ХНАМГ, 2014. 271 с.

8. Іщук С. І. Регіональна економіка: Теорія. Методи. Практика: підручник / С. І. Іщук, О. В. Гладкий; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К.: Знання, 2017. 447 с.

9. Кашевський В. В. Як підвищити шанси проекту на фінансування з ДФРР: навч. модуль / В. В. Кашевський // Школа місцевого самоврядування DESPRO. 2016. 17 с.

10. Лишеленко В. І. Регіональна економіка. Підручник для студ. вищ. навч. закл. / Лишеленко В. І. К.: Центр учебової літератури, 2015. 384 с.

11. Наталенко Н. В. Фінанси та бюджет об'єднаної громади : навч. модуль / Н. В. Наталенко. – Київ : ІКЦ Легальний статус, 2016. 72 с.

12. Технологія управління соціальними проектами: монографія / Т. М. Безверхнюк, А. О. Левицький, К. В. Пеклун [та ін.]; за заг. ред. Т. М. Безверхнюк. – О.: ОРІДУ НАДУ, 2014. 292 с.

13. Фащевський М. І. Регіональна економіка: тексти лекцій / [О. В. Ольшанська, М. І. Фащевський, І. В. Білоконь та ін.]; за заг. ред. М. І. Фащевського, О. В. Ольшанської. К.: КНЕУ, 2016. 328 с.

14. Шахраюк-Онофрій С. І. Регіональна економіка. Навчальний посібник. / Шахраюк-Онофрій С. І., Круць А. В. Чернівці; 2015. 140 с.

– допоміжна

1. Андреев О. А. Региональное развитие и социальная политика: зарубежный опыт / О. А. Андреев, М. Тюккюлайнен. - Режим доступа: <http://www.rusrand.ru/Dokladi3/Andreev.pdf>.
2. Структурні зміни та економічний розвиток України: монографія / (Геєць В. М., Шинкарук Л. В., Артьомова Т. І. та ін.); за ред.. д-ра екон. наук Л. В. Шинкарук ; НАН України; ін-т екон. та прогнозув. К., 2015. 696 с.
3. Інноваційні та трансформації аграрного сектора економіки : монографія / (О. В. Шубравська, Л. В. Молдаван, Б. Й. Пасхавер та ін.); за ред.. д-ра екон. наук О.В. Шубравської; НАН України, ін-т екон. та прогнозув. К., 2015. 496 с.

4. Казюк Я. М. Державне управління бюджетними ресурсами в умовах децентралізації: автореф. дис. ... д-ра наук з держ. упр. : 25.00.02 / Казюк Я. М. – Запоріжжя, 2015. – 43 с.
5. Саліхова О. Б. Високотехнологічні виробництва: від методології оцінки до піднесення в Україні: монографія / О. Б. Саліхова; НАН України; ін-т екон. та прогнозув. К., 2016. 624 с.
6. Ризики та перспективи розвитку у період посткризового відновлення: монографія / (А.І. Даниленко, В. В. Зимовець, В. І. Сіденко та ін.). НАН України ; ін-т екон. та прогнозув. К., 2015. 348 с.
7. Технологія та модернізація промисловості України / За ред.. д-ра екон. наук Л. І. Федулової; Ін-т екон. та прогнозув. К., 2015. 472 с.

13. Інформаційні ресурси

<http://pidruchniki.com/rps/>

<http://economists.wix.com/ntf201#!--/ctwi>

Про засади державної регіональної політики : Закон України № 156-19 від 05.02.2015 р. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/156-19>.

Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року : Постанова Кабінету Міністрів України № 385 від 06.08.2014 р. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-p>.

Про стимулювання розвитку регіонів: Закон України. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/anot/2850-15>.

Постанова Кабінету Міністрів від 07 червня 2017 №410 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад». URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=250057552>.

Конфедерація, співдружність та інші міждержавні об'єднання. http://pidruchniki.com/1233122843064/pravo/konfederatsiya_spivdruzhnist_inshi_mizhderzhavni_obyednannya.

Міністерство розвитку громад та територій України <https://www.minregion.gov.ua/press/news/>

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БЮРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС <u>Магістр</u> <u>Спеціальність</u> <u>«Прикладна</u> <u>економіка»</u>	Кафедра: <u>Глобальної</u> <u>економіки</u> 2019 - 2020 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ з дисципліни: <u>«Регіональні економічні програми та</u> <u>програми сприяння розвитку»</u> Викладач: <u>Михальчишина Л.Г.</u>	Затверджую: зав. кафедри (підпис) Н.М. Вдовенко 2019 р.

Екзаменаційні запитання

1. Для усунення наявних диспропорцій у розвитку економіки регіонів необхідне втручання держави. В країнах Європи надання такої підтримки базується на .....

2. Яке слово пропущене в реченні?

Для дотримання принципу реалістичності кількість пріоритетів розвитку об'єднаної територіальної громади доцільно визначати не більше....

Тестові завдання

1. Організаційні та адміністративні заходи Плану соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади – це:

1	очікувані досягнення за результатами впровадження комплексу взаємопов'язаних завдань і заходів, спрямованих на вирішення найважливіших питань розвитку об'єднаної територіальної громади та розв'язання проблем
2	послідовні дії виконавчих органів міської, селищної, сільської ради об'єднаної територіальної громади, спрямовані на досягнення пріоритетів та виконання завдань розвитку об'єднаної територіальної громади в межах коштів, виділених або залучених на цю мету
3	перелік діючих та перспективних проектів розвитку об'єднаної територіальної громади з визначенням орієнтовних обсягів і джерел їх фінансування, відповідальних виконавців та строків їх підготовки та реалізації

2. Розставити принципи розроблення Плану соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади у відповідності до їх змісту:

A. Об'єктивність B. Обґрунтованість та доцільність В. Відкритість та прозорість Г. Недискримінація та рівний доступ Д. Ефективність Е. Історичної спадкоємності Є. Етнокультурного розвитку Ж. Сталого розвитку	1. розроблення Плану на основі чітко визначених цілей розвитку та економічно обґрунтованих заходів та проектів, що сприяють їх досягненню із використанням кращого світового досвіду у сфері програмування економічного і соціального розвитку; 2. дотримання під час розроблення та реалізації Плану прав та врахування інтересів всіх суб'єктів об'єднаної територіальної громади, в тому числі суб'єктів господарювання всіх форм власності; 3. врахування та збереження позитивних надбань попереднього розвитку громад(и); 4. відродження етнічної самосвідомості та збереження духовної і матеріальної культури етносів, сприяння їх розвитку; 5. визначення та забезпечення функціонування механізму досягнення цілей, виконання завдань, заходів та проектів Плану у встановлені в ньому терміни; 6. розроблення Плану на основі даних органів державної статистики, інших центральних і місцевих органів виконавчої влади та реальних цілей та індикаторів (показників), яких реально досягти та які можливо оцінити; 7. забезпечення доступу громадськості, що передбачає

	інформування про цілі, пріоритети та очікувані результати та показники виконання Плану, а також забезпечує всіх суб'єктів господарської діяльності необхідними орієнтирами для планування власної виробничої діяльності;
	8. забезпечення розвитку громади для задоволення потреб нинішнього покоління з урахуванням інтересів майбутніх поколінь.

3. План соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади доцільно розробляти за такою структурою:

1	організаційні та адміністративні заходи, які спрямовані на реалізацію передбачених Планом завдань; перелік діючих та перспективних проектів розвитку об'єднаної територіальної громади з визначенням орієнтовних обсягів і джерел їх фінансування, відповідальних виконавців та строків їх підготовки та реалізації
2	перелік діючих та перспективних проектів розвитку об'єднаної територіальної громади з визначенням орієнтовних обсягів і джерел їх фінансування, відповідальних виконавців та строків їх підготовки та реалізації; опис механізму моніторингу і оцінки результативності реалізації Плану із визначенням індикаторів (показників) оцінки результативності виконання завдань і заходів та досягнення цілей, визначених Планом
3	аналітична частина; цілі та пріоритети розвитку об'єднаної територіальної громади на відповідний період; основні завдання та механізми їх реалізації

4. Основними етапами розробки регіональних соціально-економічних програм є:

1	всебічний аналіз стану соціально-економічного розвитку регіонів; комплексне аргументування основних і похідних цілей та завдань, визначення шляхів і засобів досягнення цілей
2	всебічний аналіз стану соціально-економічного розвитку регіонів; комплексне аргументування основних і похідних цілей та завдань, визначення шляхів і засобів досягнення цілей, насамперед фінансове забезпечення; погодження основної цілі та її похідних з центральними програмами соціально-економічного розвитку; надання розроблених програм в установлені строки на затвердження в обласні (міські) держадміністрації та органи місцевого самоврядування
3	побудова програми у виді групи (комплексу) упорядкованих, взаємопов'язаних і взаємозалежних видів діяльності різного рівня, що утворюють її структуру; визначення програми як елементу, що входить до складу програми більш високого порядку
4	компоненти програми формуються в порядку зростання їх значимості для кожного з етапів виконання проектів; дляожної з компонент визначаються декілька способів реалізації, що відрізняються якістю і відповідно термінами; на основі аналізу даних, зведеніх у спеціальну матрицю, розробляється графік виконання кожної з компонент проекту
5	визначення проблеми; порівняння з відповідними показниками сусідніх областей ; обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, а також необхідності фінансування за рахунок коштів місцевого бюджету

5. Розставити відповідні події, щодо їх належності до нормативних актів:

A. ЗУ «Про засади державної регіональної політики»	1. Запровадження ДФРР та встановлення його розміру.
B. ЗУ «Про стимулювання розвитку регіонів»	2. Визначення депресивної території.
В. Бюджетний кодекс України.	3. Визначення суб'єктів та об'єктів державної регіональної політики.
Г. ЗУ «Про транскордонне співробітництво»	4. Визначення єврорегіону та об'єднання єврорегіонального співробітництва

6. Кошти ДФРР (Державного фонду регіонального розвитку) спрямовуються на:

1	виконання інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, які, зокрема, мають на меті розвиток регіонів та відповідають пріоритетам Державної стратегії регіонального розвитку;
2	розвиток і стимулювання конкурентних зasad економіки;
3	рівний доступ населення до соціальних, адміністративних та інших послуг, що забезпечують можливість самореалізації;
4	забезпечення рівних можливостей проведення економічної діяльності для населення й бізнесу;
5	виконання завдань щодо підвищення рівня економічної активності регіонів.

7. Розставити визначення стосовно термінів:

A. Програма регіонального розвитку ; Б. Проект регіонального розвитку; В. Регіон.	1. територіальне утворення, яке сформоване в законодавчому порядку на рівні, що є безпосередньо нижчим після загальнодержавного, і яке наділене самоврядуванням; 2. комплекс взаємопов'язаних заходів для розв'язання окремих проблем регіонального розвитку, оформленій як документ за встановленою законодавством формою, яким визначаються спільні дії учасників проекту, а також ресурси, необхідні для досягнення цілей проекту протягом установлених термінів; 3. комплекс взаємопов'язаних завдань та заходів довготривалого характеру, спрямованих на досягнення визначених цілей регіонального розвитку, оформленій як документ, що готується та затверджується у встановленому законодавством порядку та реалізується через проекти регіонального розвитку, об'єднані спільною метою.
---	---

8. Кошти ДФРР розподіляються за рівнем соціально-економічного розвитку регіонів відповідно до ВРП на одну особу (для регіонів, у яких цей показник менше 75 відсотків середнього показника по Україні) і пропорційно чисельності населення, що проживає в певному регіоні у співвідношенні:

1	50 % на 50 %;
2	20 % на 80 %;
3	30 % на 70 %;

9. У ЄС регіональна державна допомога може надаватися підприємствам у регіонах із низьким рівнем економічного розвитку, де ВРП на одну особу в середньому за три попередніх роки є меншим від відповідного показника, середнього по Євросоюзу, на:

1	25 %;
2	35 %;
3	55 %;
4	65%;
5	75%.

10. Карта регіонального розподілу державної допомоги за відповідними керівними принципами ЄС у країнах-членах переглядається раз на:

1	2 роки;
2	3 роки;
3	5 років;
4	10 років.

Михальчишина Л.Г.